

**TUSSENTIJDSE RESULTATEN BELRONDE
GEWOON BASISONDERWIJS
24 APRIL 2020**

VLAAMSE ONDERWIJSINSPECTIE

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15 - 1210 Brussel
02 553 88 50

www.onderwijsinspectie.be

Inhoud

1	INLEIDING	2
1.1	Doel	2
1.2	Werkwijze	2
1.3	Rapportering	2
1.4	Eerste reacties	2
2	Tussentijdse resultaten gewoon basisonderwijs	3
2.1	Aantal scholen	3
2.2	Gevoel van controle	3
2.3	Beschikbaarheid van leraren	4
2.4	Beleidsmatige voorbereiding op de periode na de paasvakantie	5
2.5	Aanbod voor de leerlingen en preteaching	6
2.6	Bereikbaarheid van leerlingen	9
2.7	Sociaal-emotionele begeleiding	12
2.8	Bezorgdheden en vragen van scholen	13
3	Conclusie	14

1 INLEIDING

1.1 Doel

Het doel van de belronde die door de Vlaamse Onderwijsinspectie uitgevoerd wordt is meervoudig. Eerst en vooral willen we de minister en de beleidsmakers uitgebreid en correct **informer**en over de werking van de scholen tijdens de coronacrisis. Meer specifiek willen we zicht krijgen op hoe het schoolbeleid in de periode na de paasvakantie deze crisis aanpakt. De bezorgdheid leeft immers dat de leerlingen achterop zullen geraken of dat de leerachterstand voor de kwetsbare leerlingen te groot zal worden. De informatie uit deze belronde kan bijdragen tot een betere ondersteuning van de scholen en meer **onderbouwde beslissingen** bij de heropstart.

Een tweede doel dat we met de belronde willen bereiken is een **luisterend** oor zijn voor de scholen, **bezorgdheden** capteren en in kaart brengen, antwoorden op vragen, doorverwijzen, We willen scholen tonen dat 'Brussel' bekommerd is om hen.

Daarnaast willen we de scholen laten kennismaken met hun brugfiguur die als aanspreekpunt zal fungeren tijdens de coronacrisis. De opdracht van deze **brugfiguur** is een link leggen tussen de schoolpraktijk en de beleidsmakers door te antwoorden op allerlei vragen en bekommernissen, door te verwijzen naar pedagogische begeleidingsdiensten of andere instanties.

Tot slot hopen we met deze belronde scholen te **stimuleren** om werk te maken van afstandsonderwijs, preteaching en selectie van doelen

1.2 Werkwijze

Alle scholen / centra (gewoon en buitengewoon basisonderwijs, gewoon en buitengewoon secundair onderwijs, deeltijds secundair onderwijs, deeltijds beroepssecundair onderwijs, volwassenenonderwijs, SYNTRA, deeltijds kunstonderwijs) worden door een onderwijsinspecteur telefonisch gecontacteerd in de periode van 21 april tot en met 30 april. De telefoongesprekken duren gemiddeld 48 minuten met uitlopers tot 80 minuten.

De vragen die aan de scholen / centra gesteld worden tijdens de belronde zijn het resultaat van intens overleg tussen de onderwijsinspectie, het kabinet en het departement.

1.3 Rapportering

De gegevens uit de belronde worden tussentijds geanalyseerd. Hierover wordt gerapporteerd naar de Minister, het kabinet, de onderwijsverstrekkers en andere stakeholders. Omdat de vraagstelling tussen de onderwijsniveaus verschilt, leveren we verschillende rapporten op namelijk (1) een rapport over het gewoon basisonderwijs, (2) een rapport over het gewoon secundair onderwijs inclusief het deeltijds beroepssecundair onderwijs, (3) een rapport over het buitengewoon onderwijs, (4) een rapport over het volwassenenonderwijs en (5) een rapport over het deeltijds kunstonderwijs.

1.4 Eerste reacties

Uit de telefoontjes, mails en berichten op sociale media stellen we vast dat de scholen / centra de belronde erg op prijs stellen.

'Heel veel waardering voor jullie ondersteuningsinitiatief!'

'Het is fijn te vernemen dat jullie dit op deze manier aanpakken. Het geeft ons, als directeur, een geruststelling dat we ons in deze chaotische tijd niet aan ons lot worden overgelaten.'

'Dank voor jullie inlichtingen en jullie steun in deze moeilijke tijden. Samen zijn we sterk!'

'Bedankt voor deze hoopvolle boodschap in uw mail. Alle hulp, ieder overleg... is verrijkend. Fijn te ervaren dat ook de inspectie voeling blijft hebben met de mensen op de werkvloer. Bij voorbaat dank voor de ondersteuning.'

'Ik vind dit persoonlijk een lovenswaardig initiatief, vooral om feedback vanuit de werkvloer te kunnen doorgeven.'

'Ik ben ervan overtuigd dat het voor u ook best geen evidente opdracht is om in deze omstandigheden te werken. Ik apprecieer het dan ook enorm dat u deze week de tijd zal nemen om ons te beluisteren en te bevragen. Elke vorm van ondersteuning kunnen wij nu op het werkveld zeer goed gebruiken.'

2 Tussentijdse resultaten gewoon basisonderwijs

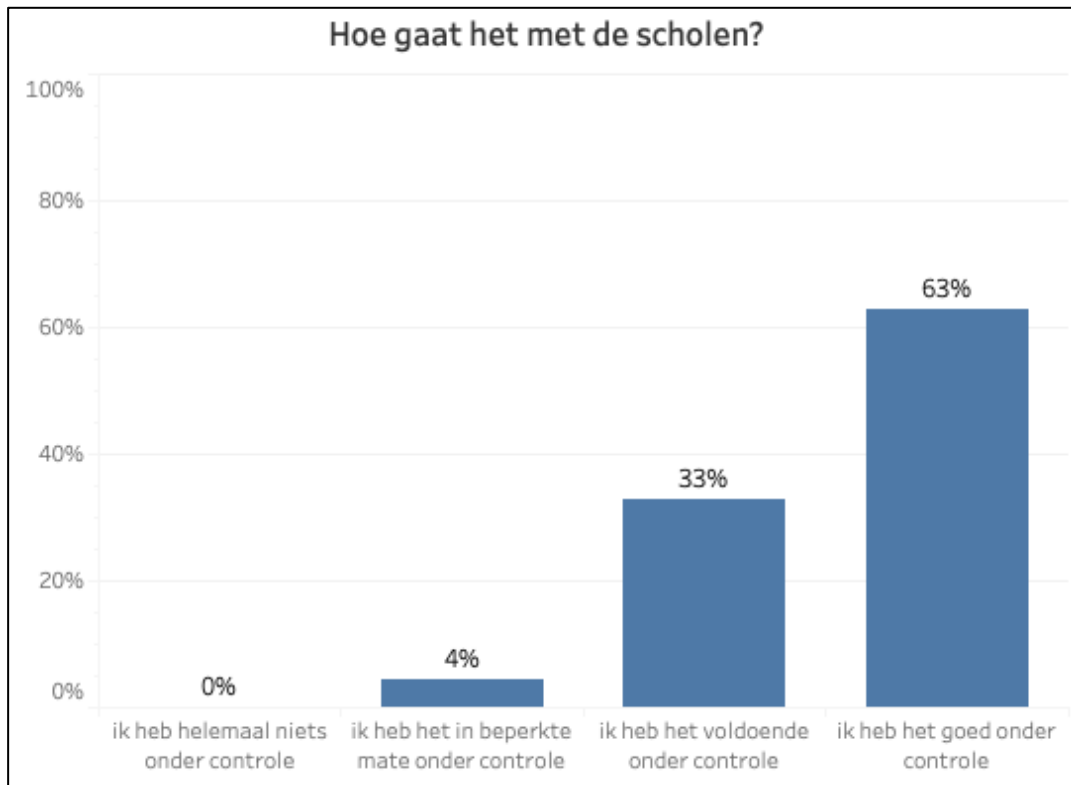
2.1 Aantal scholen

De resultaten die in dit rapport gepresenteerd worden hebben betrekking op 490 scholen. Hieronder geven we het aantal scholen gewoon basisonderwijs dat we per dag bevestigd hebben weer.

Datum	Aantal scholen
21/04/2020	236
22/04/2020	254
23 en 24/04/2020	625
Totaal	490

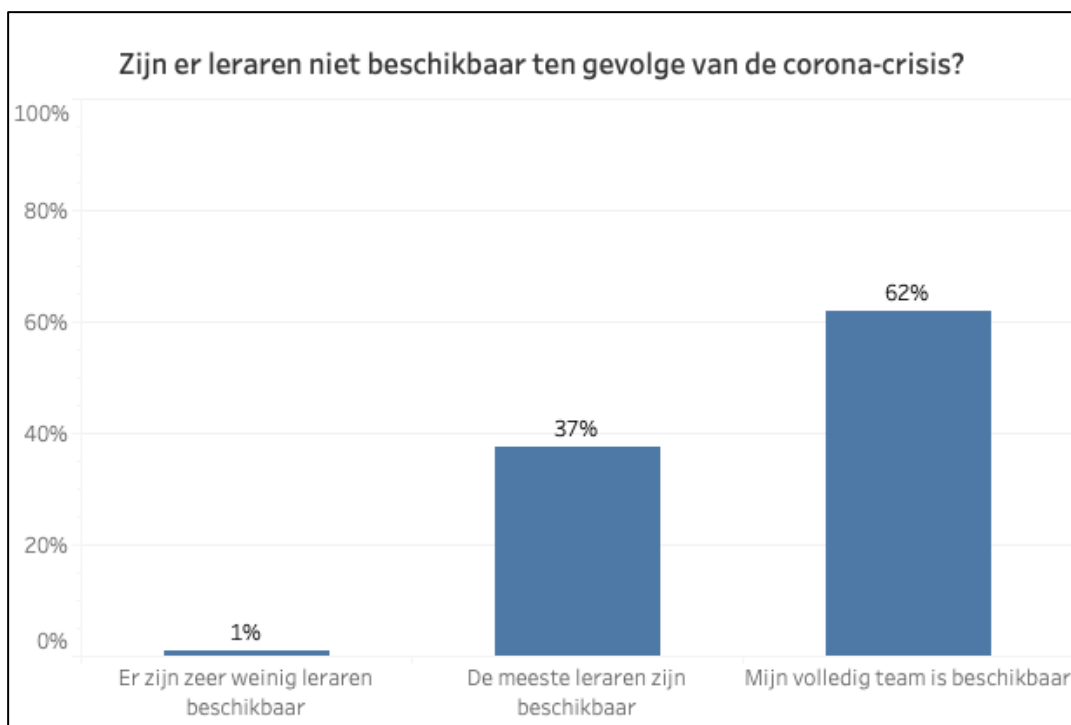
2.2 Gevoel van controle

De coronacrisis brengt heel wat veranderingen en uitdagingen mee voor een schoolteam. Daarom peilen we in een eerste deel naar het welbevinden en het gevoel van controle van de directeur en het schoolteam.

2.3 Beschikbaarheid van leraren

Een belangrijk element voor de werking van een school is de beschikbaarheid van de leraren. In dit deel bevragen we de beschikbaarheid van de leraren ten gevolge van de coronacrisis. We peilen vooral in hoeverre leraren beschikbaar zijn en bereid zijn om mee te werken. Leraren kunnen immers onbeschikbaar zijn door ziekte, maar ook door andere persoonlijke omstandigheden.

2.4 Beleidsmatige voorbereiding op de periode na de paasvakantie

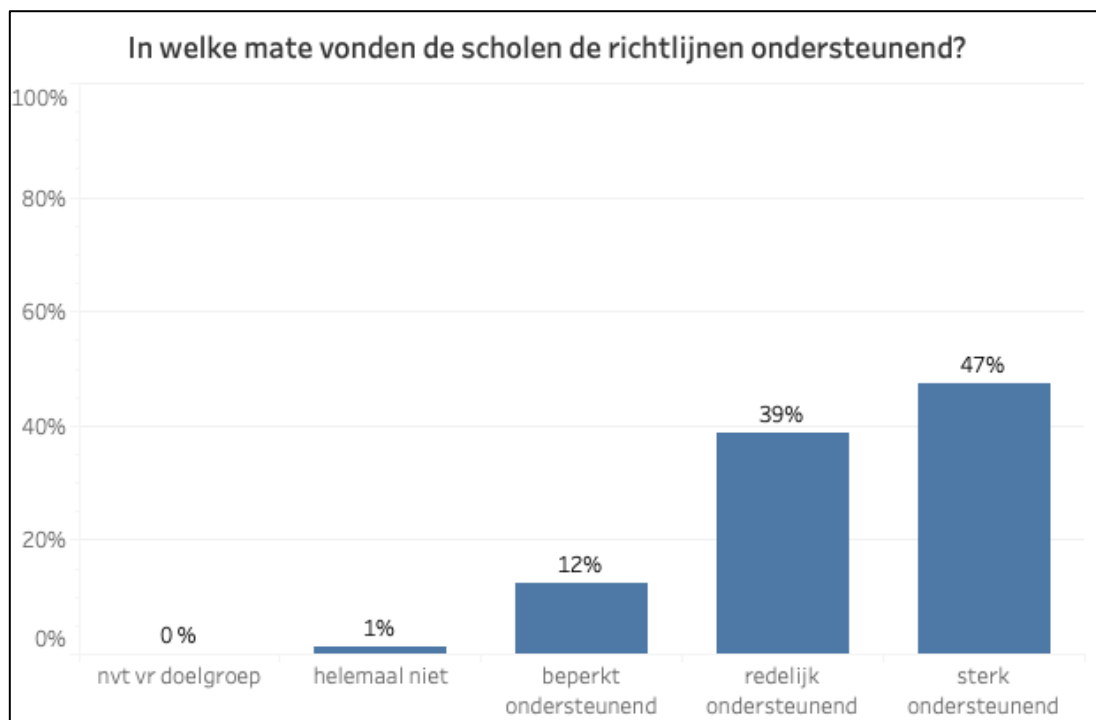
Na de paasvakantie startte er voor scholen een nieuwe periode met de mogelijkheid tot preteaching. In dit deel peilen we naar de afspraken die op scholen gemaakt werden ter voorbereiding van deze periode. Afspraken worden hierbij ruimer bekeken dan communicatie vanuit het beleidsteam van de school. Het gaat om de wederzijdse afstemming en het overleg binnen het schoolteam.

We bevragen zes vormen van afspraken:

- *Organisatorische afspraken*: Zijn er in uw school afspraken gemaakt binnen het lerarenteam over de manier waarop jullie het lesgeven nu organiseren?
- *Inhoudelijk-didactische afspraken*: Zijn er in uw school afspraken gemaakt binnen het lerarenteam over afstandsonderwijs dat het leren van de leerlingen bevordert?
- *Afspraken over werkdruk voor leerlingen*: Zijn er in uw school afspraken gemaakt binnen het lerarenteam om de werkdruk voor leerlingen/cursisten beheersbaar te houden?
- *Afspraken over het geven van feedback*: Zijn er in uw school afspraken gemaakt binnen het lerarenteam over hoe er feedback gegeven zal worden aan de leerlingen?
- *Afspraken met ouders*: Heeft uw school afspraken gemaakt met de ouders over de manier waarop jullie het lesgeven nu organiseren?
- *Afspraken met leerlingen*: Heeft uw school afspraken gemaakt met de leerlingen / cursisten over de manier waarop jullie het lesgeven nu organiseren?

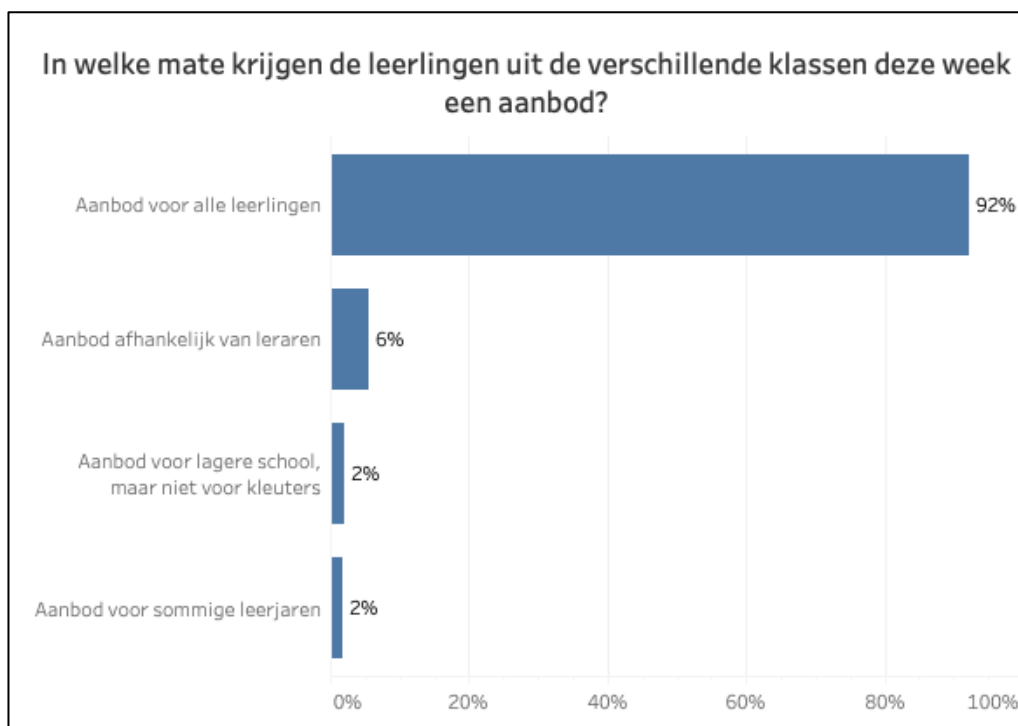

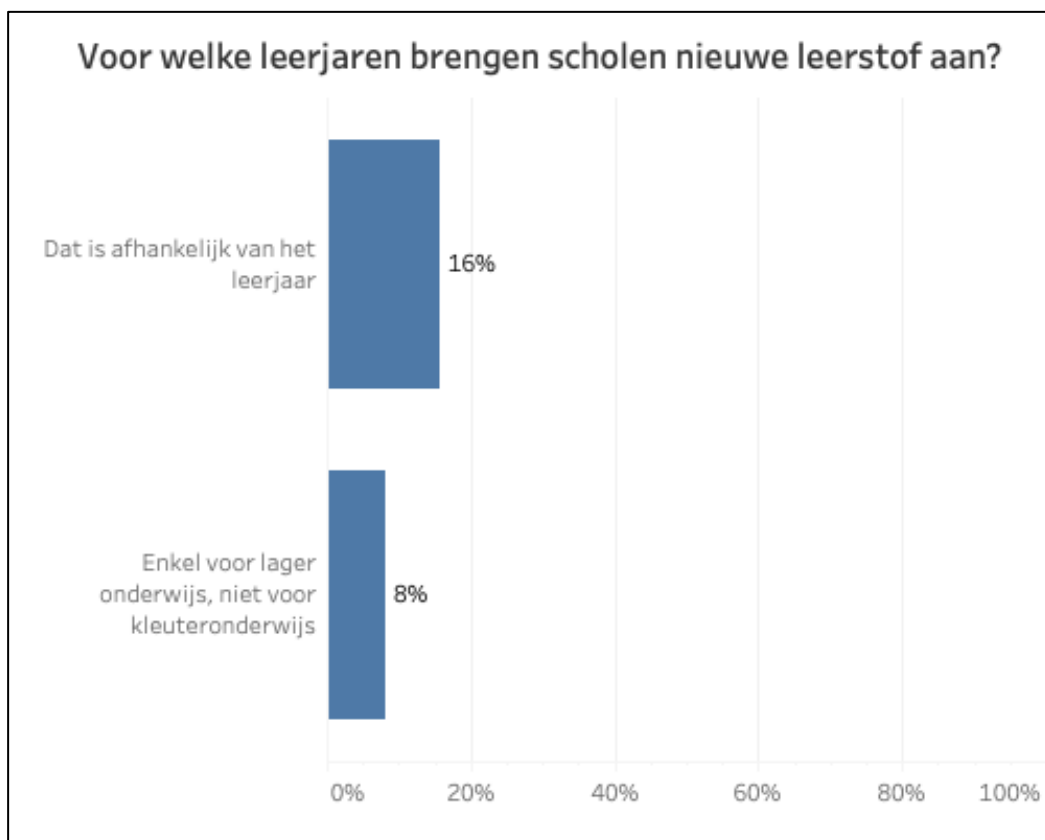
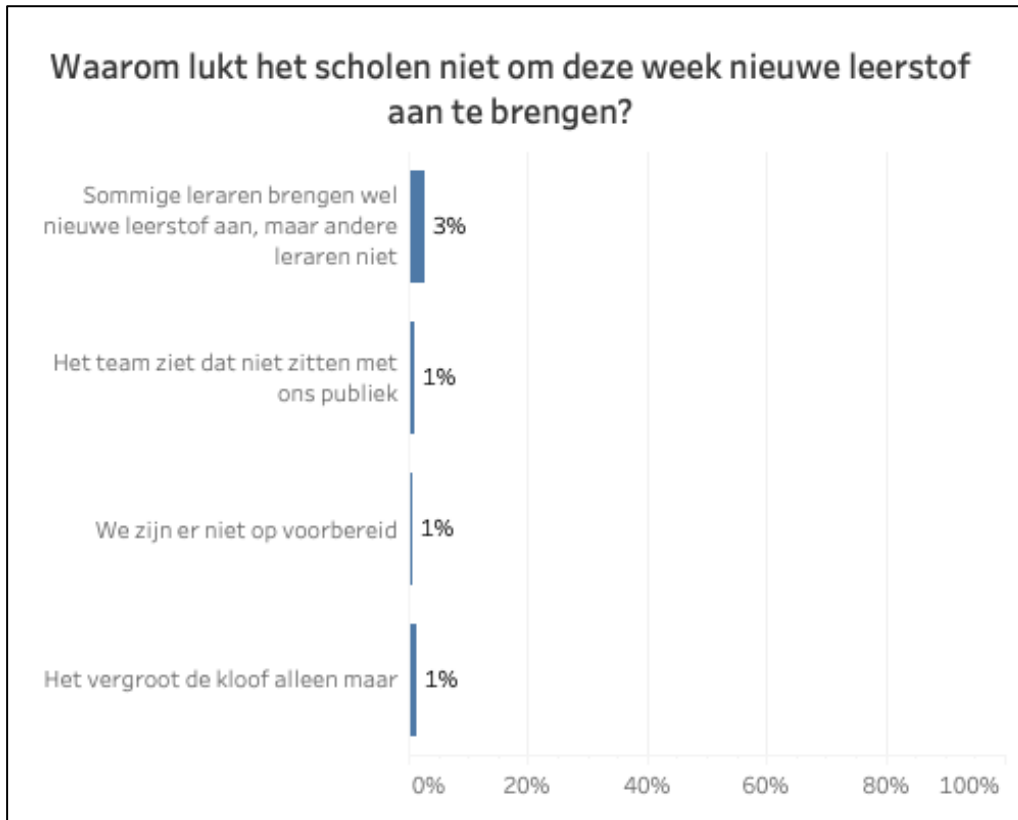
Over het onderwijs na de paasvakantie heeft de Vlaamse overheid richtlijnen verspreid (onder andere via Schooldirect over bijvoorbeeld preteaching, over 3 tot maximaal 4uur per dag aan het werk, over inzet van ouders, ...). In dit deel peilen we in welke mate scholen deze richtlijnen ondersteunend vonden?

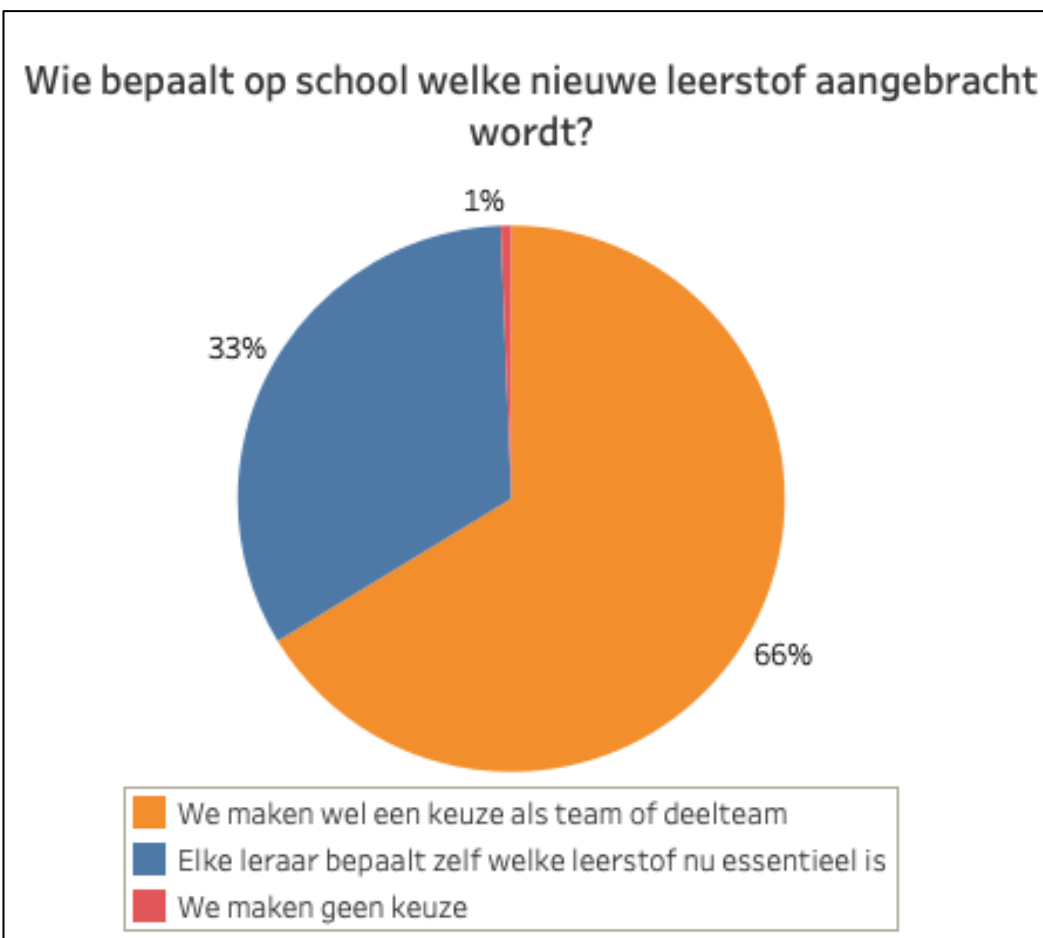
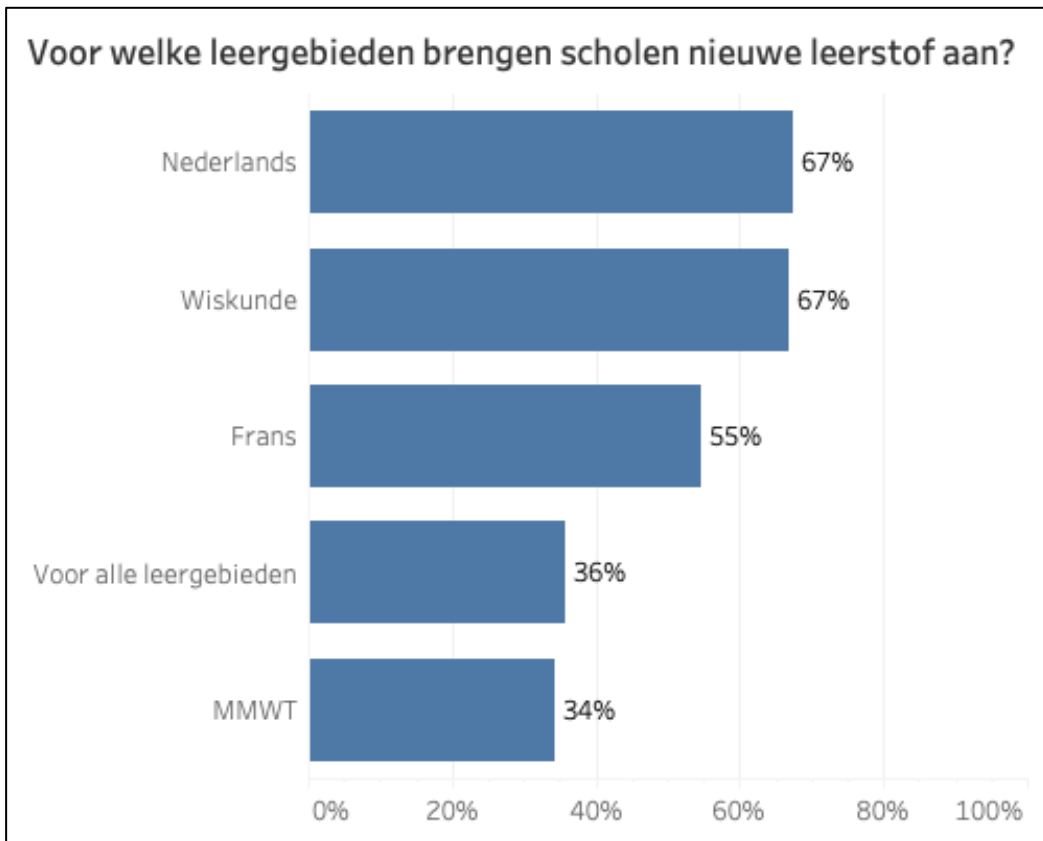

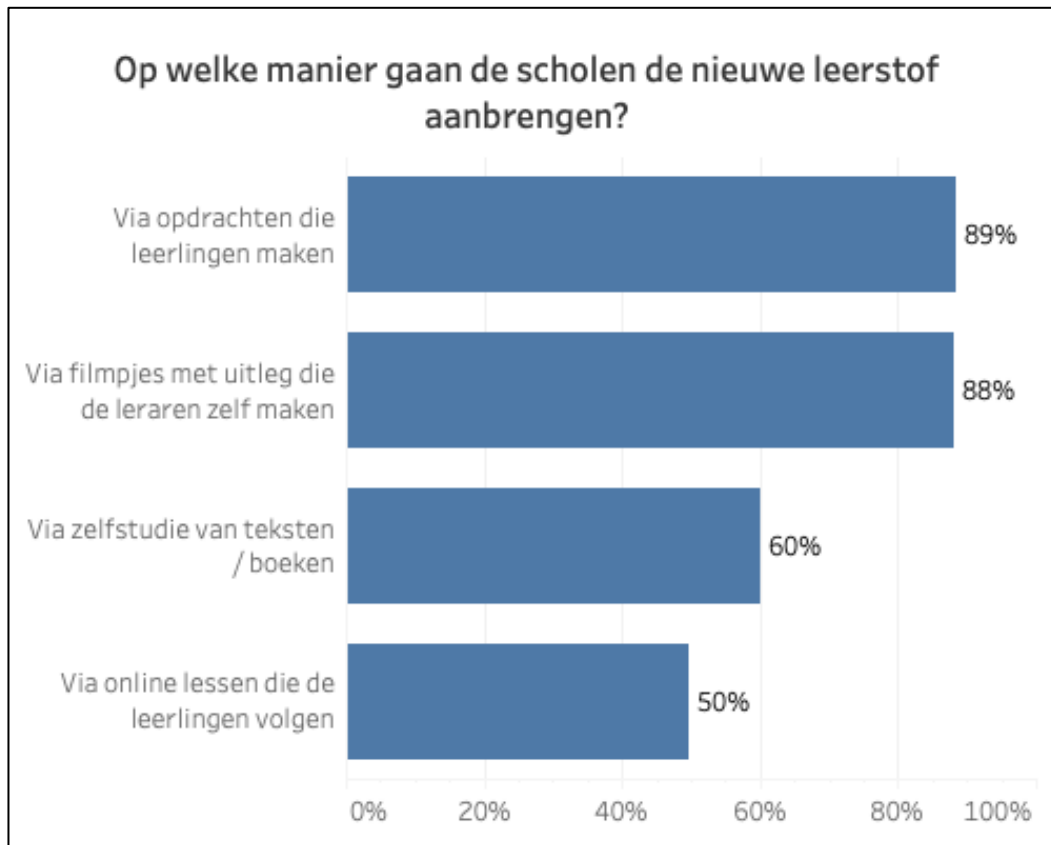
2.5 Aanbod voor de leerlingen en preteaching

In dit deel bevragen we of leerlingen een aanbod krijgen. Vervolgens gaan we na of in dit aanbod nieuwe leerstof aangebracht wordt (preteaching / aanlooplessen). Als dit niet geval is, trachten we te achterhalen wat de redenen hiervoor zijn. Als er wel nieuwe leerstof wordt aangebracht, gaan we na voor welke leergebieden dit het geval is en op welke manier scholen dit beslissen. Tot slot trachten we een zicht te krijgen op de manier waarop scholen nieuwe leerstof aanbrengen.

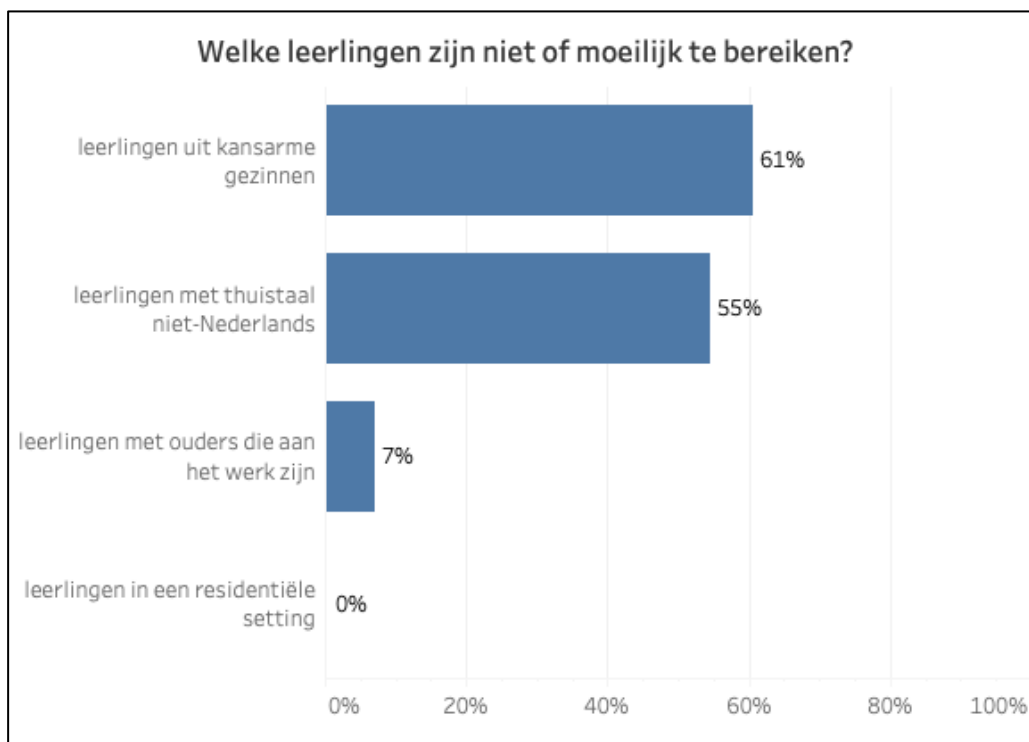
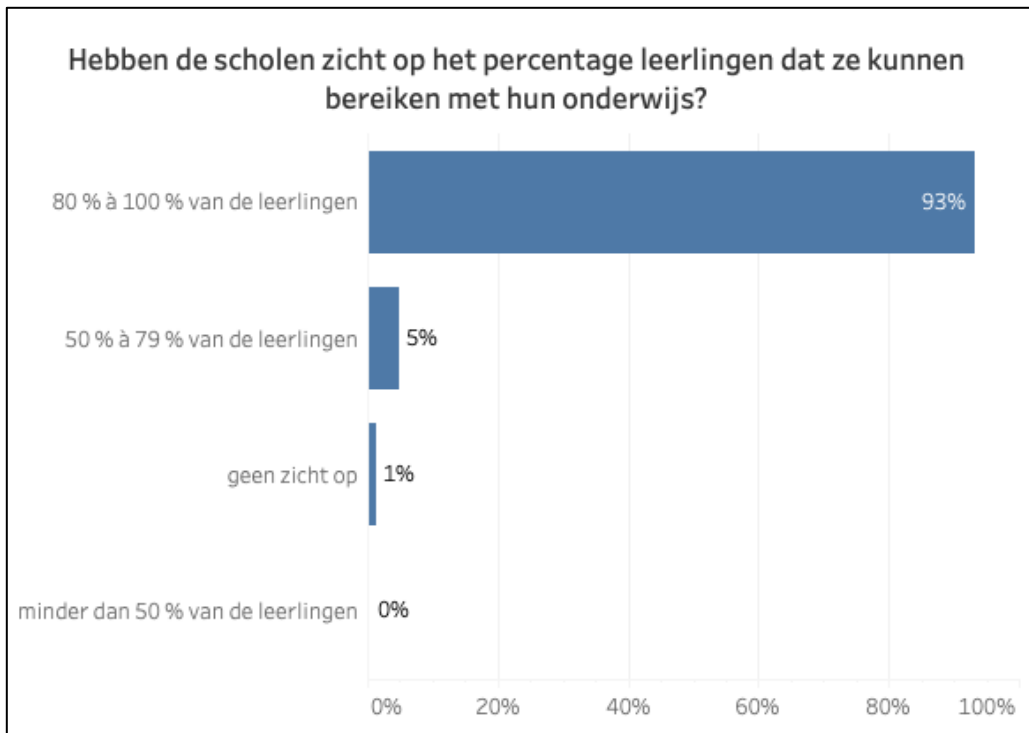

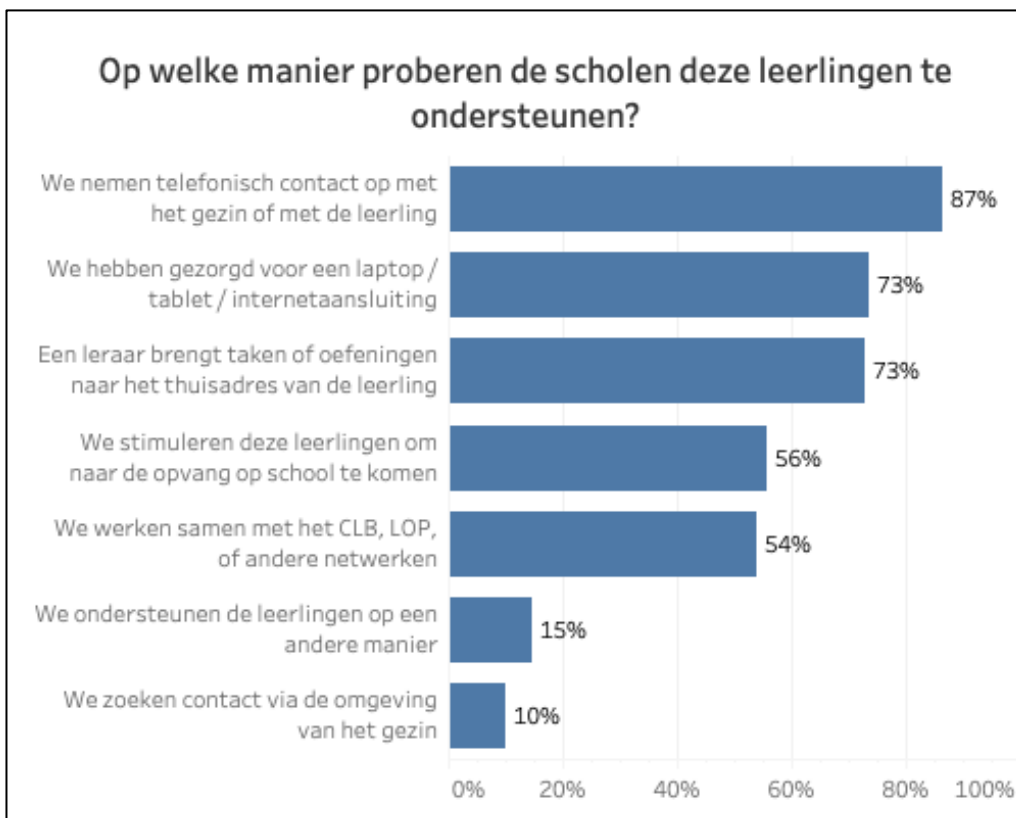
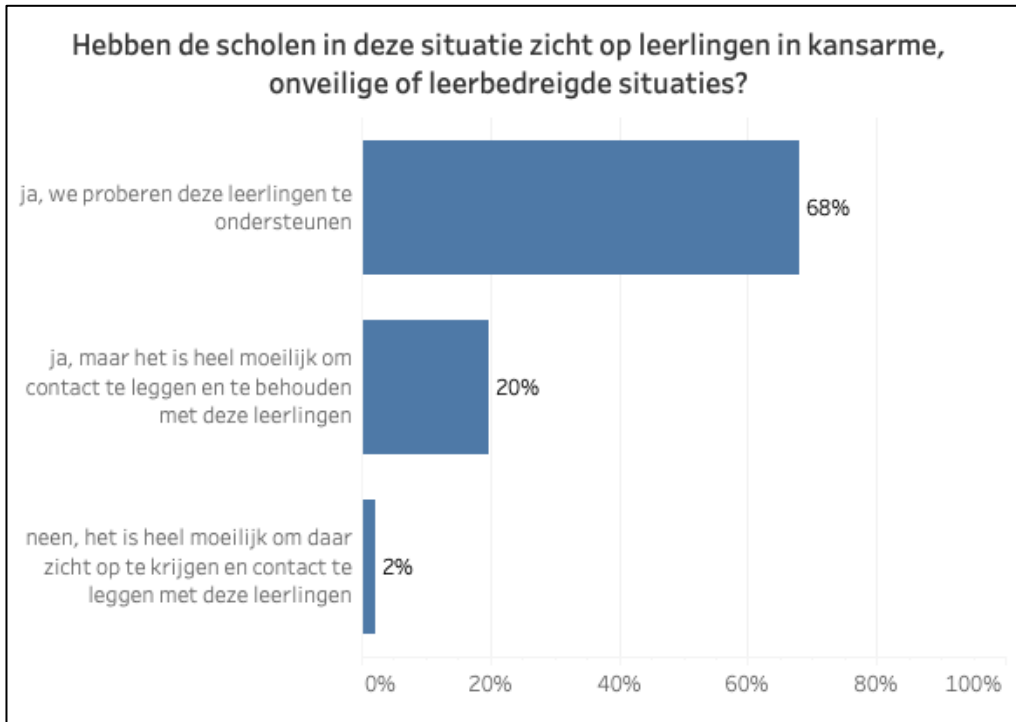

2.6 Bereikbaarheid van leerlingen

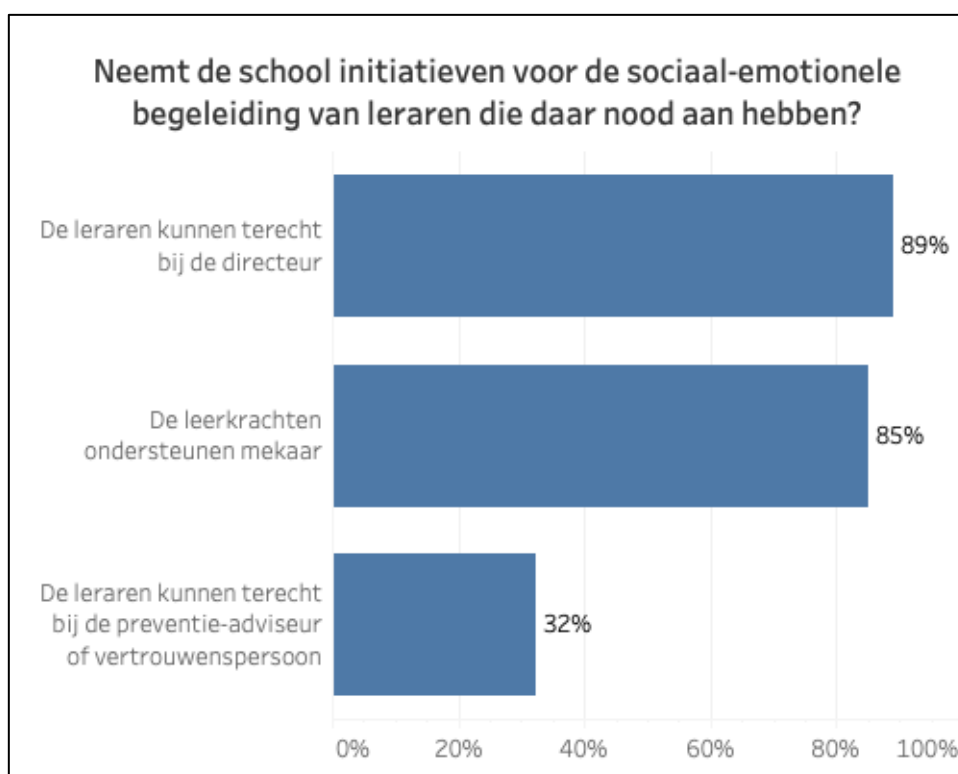
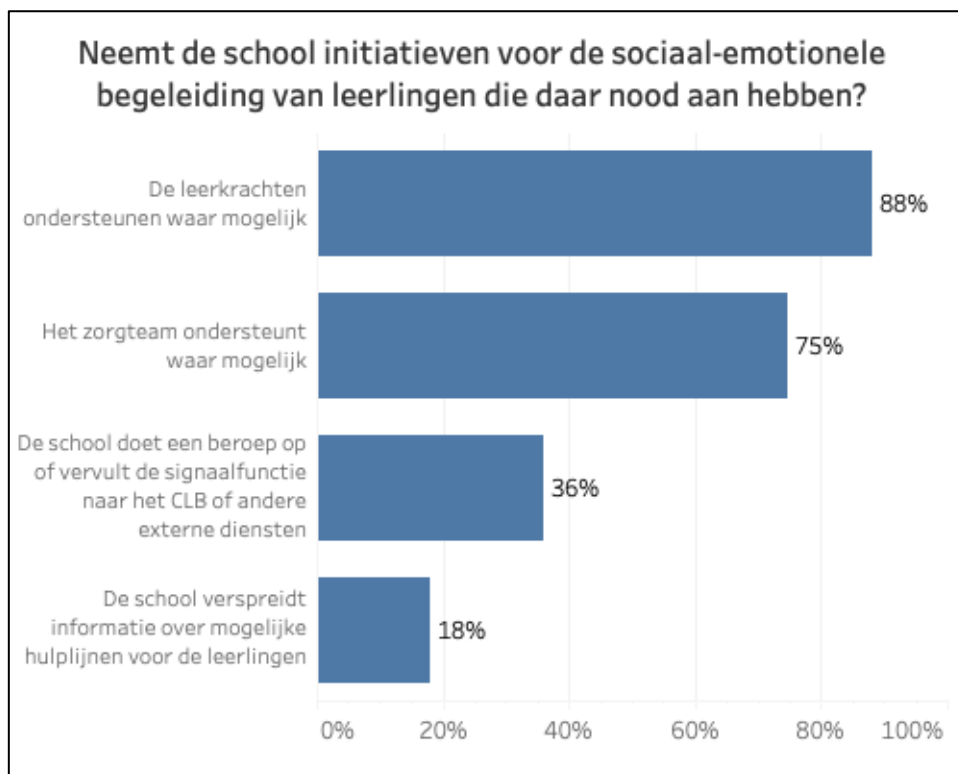
In dit deel peilen we naar de bereikbaarheid van leerlingen. De vrees leeft immers dat een groep leerlingen niet of moeilijk te bereiken is. We bevrageen of scholen zicht hebben op het percentage leerlingen dat ze met hun onderwijs bereiken en welke leerlingen niet of moeilijk te bereiken zijn. Daarnaast willen we weten of de scholen in deze situatie zicht hebben op leerlingen in kansarme, onveilige of leerbedreigde situaties en op welke wijze ze deze leerlingen trachten te ondersteunen.

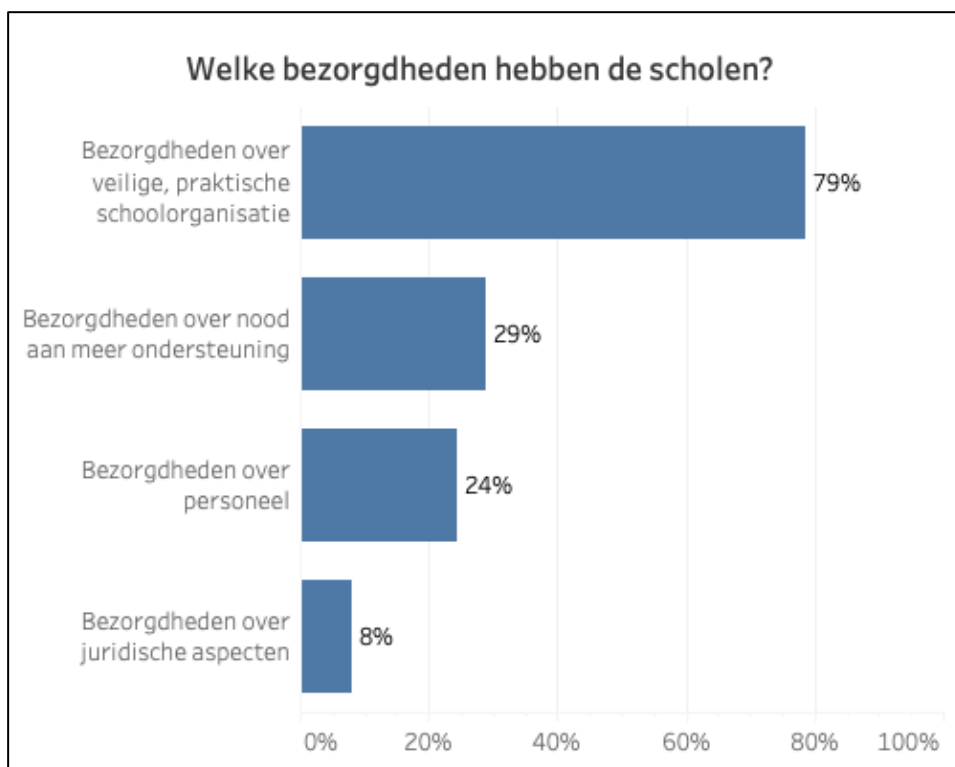
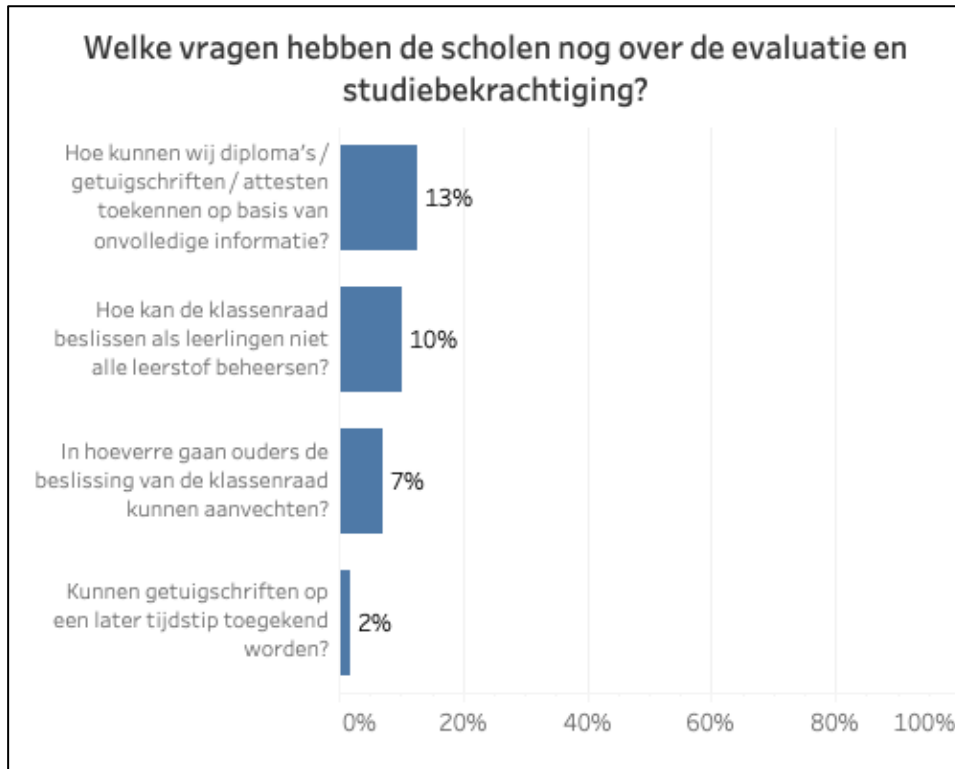
2.7 Sociaal-emotionele begeleiding

De coronacrisis stelt leerlingen en leraren voor ongeziene uitdagingen. Deze uitdagingen kunnen leiden tot angst, stress, emotionele problemen, ... Het is dan ook belangrijk dat er voldoende ingezet wordt op sociaal-emotionele begeleiding. In dit deel bevragen we of scholen initiatieven nemen voor de sociaal-emotionele begeleiding van leerlingen en leraren.

2.8 Bezorgdheden en vragen van scholen

Deze coronacrisis en de vele verandering leiden bij scholen mogelijk tot heel wat vragen en bezorgdheden. Vooral over evaluatie en studiebekrachtiging lijken er heel wat onduidelijkheden te zijn. In dit deel gaan we na welke vragen scholen nog hebben over evaluatie en studiebekrachtiging. Vervolgens bevragen we welke bezorgdheden er in scholen leven.

3 Conclusie

Algemeen kunnen we stellen dat de schoolteams in het gewoon basisonderwijs het gevoel hebben dat ze de situatie onder controle hebben. In de meerderheid van de scholen is het volledige schoolteam beschikbaar. In de overige scholen zijn de meeste leraren beschikbaar. De basisscholen hebben zich goed voorbereid op de periode na de paasvakantie. In nagenoeg alle scholen werden afspraken gemaakt over organisatorische aspecten, over inhoudelijk-didactische aspecten en werden er afspraken gemaakt met ouders. De meerderheid van de schoolteams ervaarde de richtlijnen die ze van de Vlaamse overheid hieromtrent kregen als redelijk tot sterk ondersteunend. Bijna alle leerlingen uit het basisonderwijs krijgen dan ook deze week een aanbod waarbij er in de meeste scholen nieuwe leerstof wordt aangebracht. Vaak wordt nieuwe leerstof aangebracht voor alle leergebieden met bijzondere aandacht voor Nederlands en wiskunde. Het schoolteam bepaalt veelal gezamenlijk of in deelteams welke nieuwe leerstof aan bod komt. Deze leerstof wordt het vaakst aangeboden via opdrachten die de leerlingen maken en via filmpjes met uitleg die de leraren zelf maken. De helft van de basisscholen zet in op online lesgeven terwijl meer dan de helft van de basisscholen gebruik maakt van zelfstudie. Bijna alle basisscholen geven aan dat ze meer dan 80 % van hun leerlingen met hun onderwijs bereiken. Leerlingen uit kansarme gezinnen en leerlingen met thuistaal niet-Nederlands worden door meer dan de helft van de schoolteams niet of moeilijk bereikt. In de meerderheid van de scholen probeert men deze leerlingen te ondersteunen door bezoeken aan huis, telefoontjes, het voorzien van laptop / tablet en internetaansluiting. De leraren en het zorgteam bieden in meer dan driekwart van de basisscholen sociaal-emotionele begeleiding aan hun leerlingen. Zelf krijgen ze deze begeleiding van elkaar en van de directeur. De basisscholen hebben momenteel weinig vragen over de evaluatie en studiebekrachtiging. Ze hebben daarentegen wel grote bezorgdheden over een veilige en praktische schoolorganisatie bij de heropstart. Deze conclusie is gelijkend aan de conclusie van het rapport dd 22/04/2020.